

## U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **L.**, bytom N, Š., proti žalovanému **Katastrálnemu úradu v Nitre**, so sídlom Nitra, Štefánikova tr. č. 69, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Co 2/2008-2/Br zo dňa 21. apríla 2008, na odvolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 11S 84/2008-38 zo dňa 3. decembra 2008, takto

### r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 11S 84/2008-38 zo dňa 3. decembra 2008 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ď a ľ š i e k o n a n i e.**

### O d ō v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením krajský súd zamietol žiadosť žalobkyne o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Rozhodol tak podľa § 30 OSP s poukazom na ustanovenie § 138 ods. 1, 2 a 3 OSP, keď zistil, že žalobkyňa poberá mesačne starobný dôchodok vo výške 6.169,--Sk, avšak vzhľadom na to, že do rozhodnutia súdu nezaslala súdu (aj po opätovnom vyzvaní) požadovaný vyplnený formulár, súd uviedol, že nemohol objektívne posúdiť žiadosť o ustanovenie advokáta, pretože nepozná iné majetkové pomery žalobkyne.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že prípisom zo dňa 12.8.2008 vyzval žalobkyňu na zaslanie potvrdenia o jej osobných, majetkových a zárobkových pomeroch a za tým účelom jej zaslal aj príslušné tlačivo. Výzvu žalobkyňa prevzala osobne dňa 18.8.2008, avšak na ňu podľa obsahu spisu do rozhodnutia súdu nereagovala.

Ďalej dôvodil tým, že pri ustanovení advokáta sa súd neriadi návrhom účastníka o vybratí konkrétneho právneho zástupcu, účastník konania má právo ho splnomocniť, ak si ho sám zvolí. Súd tiež konštatoval, že žalobkyňa spĺňa dve zákonné podmienky (§ 30 OSP), a to: b) a c), ale prvú základnú podmienku a) – splnenie predpokladov pre oslobodenie od súdnych poplatkov, súd zatiaľ nemohol posúdiť, preto žiadosti žalobkyne nevyhovel.

Žalobkyňa napadla toto uznesenie krajského súdu včas podaným odvolaním, ktoré síce s poukazom na svoju práceneschopnosť podrobnejšie neodôvodnila, avšak pripojila k nemu súdom požadované „tlačivo“ – potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch.

Keďže napadnuté rozhodnutie bolo vydané vyšším súdnym úradníkom, odvolaniu mohol vyhovieť sudca (§ 374 ods. 4 veta druhá), avšak tak neurobil.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa § 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá a § 214 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a dospel záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa nemožno považovať za vecne správne.

Podľa § 30 OSP účastníkovi, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu na jeho žiadosť zástupcu z radov advokátov, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

V zmysle citovaného zákonného ustanovenia predpokladmi na ustanovenie zástupcu z radov advokátov sú:

- žiadosť účastníka konania,
- účastník spĺňa predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov na základe rozhodnutia súdu podľa § 138 ods. 1, t. j. či také rozhodnutie odôvodňujú pomery účastníka a (kumulatívne) či nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie či bránenie práva. Nie je rozhodujúce, že také rozhodnutie súd nevydal, pretože oň účastník nepožiadal (napr. žiadateľom je žalovaný, ktorý v prvostupňovom konaní neplatí súdny poplatok splatný podaním žaloby),
- potreba ochrany záujmov účastníka konania v priamej spojitosti s predmetom konania, bez ohľadu na to, či ide o spor alebo inú právnu vec alebo verejné súdnictvo. Táto potreba sa môže posudzovať len individuálne a spravidla bude súvisieť so skutkovou a právnou zložitou veci.

Ak prvostupňový súd v napadnutom uznesení konštatuje, že žalobkyňa dve podmienky pre ustanovenie zástupcu spĺňa a že tretiu nevie pre nedostatok podkladov posúdiť, za okolností, že žalobkyňa súdom požadované potvrdenie pripojila k odvolaniu a že z tohto potvrdenia nevyplývalo, že by vlastnila nejaký majetok, nebol daný žiaden zákonný dôvod na to, aby odvolaniu žalobkyne nemohol prvostupňový súd v zmysle § 374 ods. 4 OSP vyhovieť.

Zmyslom ustanovenia zástupcu z radov advokátov účastníkovi konania, včítane osobitnej poučovacej povinnosti, je plniť pozitívny záväzok štátu voči osobám (čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) na právnu pomoc v konaní pred súdom. Preto súd pri posudzovaní splnenia podmienok ustanovenia § 30 OSP musí zohľadniť aj okolnosť, či takáto pomoc je pre účastníka nevyhnutná a bez nej by sa sťažilo uplatnenie základného práva na súdnu ochranu účastníka.

Z tohto dôvodu odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (§ 250ja ods. 3 veta druhá a § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 OSP), v ktorom súd žiadosť žalobkyne o ustanovenie zástupcu z radov advokátov opätovne prehodnotí.

V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti žalobkyne, že v zmysle § 6 OSP je každý účastník konania povinný vyvíjať všetko úsilie na súčinnosť so súdom tak, aby súd mohol o uplatnenej ochrane rozhodnúť v súlade so zákonom. Je preto povinnosťou žalobkyne na výzvy súdu reagovať riadne a v súdom stanovenej lehote t. j. oznámením všetkých požadovaných údajov.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 18. februára 2009

**JUDr. Jana Baricová, v. r.**  
**predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:  
Peter Szimeth

